

AD AVDIENDAM
PLAVTI FABVLAM
CAPTEIVEI

A QVIBVSDAM PRIMI
ORDINIS ALVMNIS

IN AVDITORIO MAIORI
IOHANNEI

DIE XVIII OCTOBRIS

HORA POST MERIDIEM QVINTA
PVBLICE RECITANDAM

PATRES REIP. MAXIME SPECTABILES
BONARVMQVE LITERARVM
TVTORES ET FAVTORES

INVITAT

M. CONRADVS ARNOLDVS SCHMID
IOHANNEI RECTOR.

L V N E B V R G I,
LITERIS STERNIANIS.

CID ID CC LVI.

internecionem vsque profligatos et caesos omnes esse, passim sentiunt viri docti. Nos quidem eam spem minime nobis sumimus, vt nostra opera confidamus tueri posse literarum humaniorum terminos. Rapiant hanc palmam quibus pretiosioribus vti contigit antiquitatis monumentis, in Vaticana, aut Oxoniensi bibliotheca latentibus: tamen, in re ad emolumentum literarum pertinenti, operam qualemcunque nostram lubentes offerimus. Contulimus partem STATII in membrana scriptam, cum quinque editionibus impressis, quae quidem ad manum erant, Veneta, impressa per IO. PET. de QVARENGIS 1498, IO. BERNARTII, Antwerpiae ex offic. PLANTINIANA, IANI CASP. GEVARTII Lugd. Bat. 1616, EMERICI CRUCEI Parisiis 1618, CASP. BARTHII Cygnaeae 1664. Vtque proceras inter arbores arbuta quaedam, aut in hortis, inter flores, cultoris industria educatos, sponte passim non ignobilis herba succrescit, ita in repetita, animaduersionum BARTHII aliorumque doctorum virorum lectione, nobis quoque subnatae sunt quaedam animaduersiones, quas nunc eorum vsui dicamus, qui spiritu sublimi STATII nostri delectantur.

LIB. I.

v.555. *Agmina discedunt. Quales iam nocte propinqua
E pastu referuntur apes, vel in antra reuertit
Melle nouo gravidas mitis videt Hybla catervas.*

1 Consentit cod. noster cum scriptis editisque libris, non legendum esse *Vere nouo* quod, BARTHIO teste, IO. GEBHARDI placuit.

2 Annotauit tamen BERNARTIVS, in Langiano codice legi *Vere nouo*. 3. Cod.

- 3 Cod. noster : mitis *iubet* Hybla cateruas.
Quod in nulla editione inueni adnotatum.
558. *Nec mora, iam dexteras Ithacefia carbasus auras*
Poscit, et in remis hilaris sedere iuuentus.
1 Scripsit librarius *Nathestia*, editio antiqua exhibet
Ithaccia.
2 Consentit cod. cum msta lectione BARTHII,
quam recepit. Legunt enim alii : *in transiris.*
3 Cod. *hilaes* sedere iuuentus.
4. Mauult. BERNARTIVS : — in transiris hilaris *resi-*
dere iuuentus.
564. Namque vt *virgineo stetit* agmine clarus ACHILLES,
1 Lectio cod. *Nam ubi*
2 Cod. noster. *Stetit in grege* hanc lectionem
BARTHIVS omisit, cum margini iam adscripserit
BERNARTIVS.
3 Alii *durus* ACHILLES. CRUCEI obseruatt. var. lect.
568. — *illam sequiturque premitque*
Improbis illam oculis iterumque iterumque resumit.
1 Lectio cod. *hanc oculis iterum iterumque reuisit.*
Omnes editt. *reuisit* et *illam*.
2 BARTHIVS legit : *illum oculus - resumit.*
570. *Nunc nimis lateri non euitantis adhaeret.*
Noster : *inhaeret.* Solus BERNARTIVS margini ad-
scripsit hanc lectionem. BARTHIVS omisit.
571. *Nunc lembus fertis, lapsis nunc sponte canistris*
Cod. *nunc lapsis.*
578. — *puerique auditum nomen et actus*
Affidue supet, et praesentem cantat ACHILLEM.

Cod. *laudat* ACHILLEM. Solus BERNARTIVS margini
adscript. ex quo CRUCEVS observ. var. lect.

582. ——— *reficitque colos et perdita dura*

Pensa manu, vocisque sonum, pondusque tenentis

Cod. *notisque sonum, pondusque prementis*. Non
in BARTHIO nec reliquis haec lectio est. Addit
glossa interlinearis: *notis iuuat sonum.*

584. *Quodque fugit comites, nimio quod lumine se se*

figat, et in verbis intempestivus anhelet

Miratur.

I BARTHIUS scriptum fuisse, ait, in vna membrana
fugat. Noster cod. *fugit*. Fortasse error est non
recte legentis librarii characteres, quod saepius
accidit in lectionibus variantibus. Nam g lite-
ra in nostro et aliis codicibus hoc fere ductu
picta est: qz. Facile ergo fuqz it legi potuit
fugat.

2 In nostro etiam scriptum est *figit, anhelat*, quae
lectio non est in editis nostris.

588. *Sic sub matre RHEA iuuenis regnator olympi*

Oscula securae dabat insidiosa sorori

Frater adhuc, medii donec reuerentia cessit

Sanguinis, et veros germana expauit amores.

BERNARTIVS: et *versos germanae* expauit amores. Re-
tinuit CRUCEIVS, addit tamen in annotatione
BERNARTIVS, purius esse et germanius, quod in
scriptis legitur: et *veros germana* ex pauit amo-
res. Sic etiam cod. noster. Probat lectionem
hanc BARTHIUS.

593. *Lucus*

593. *Lucus Agenorei sublimis ad orgia BACCHI*
Stabat, et admissum coelo nemus, huius in umbra
Alternum reuocare piae Trieterica matres
Consuecrant

1 Contra fidem manuscriptorum legi: *admissum* coelo nemus, quod BARTHIVS adnotat, et codex noster testatur.

2 Constanter in cod. nostro pro *Trieterica* legitur *Triaterica*. Exhibet etiam glossa interlinearis, et glossator medii acui, nescio quis, (certe non est BRITANNICVS-AUT MATVRANTIVS, AUT BARTHII VETUS scholiastes) qui multis annotationibus suis iugulauit STATIVM suum, adscripsit margini codicis: *Triaterica dicuntur festa BACCHI, a tria et tero, teris. Quia ter in anno fiebant sua festa, et semel in tribus annis.*

609. *Vt vero a tereti, demisit Nebrida collo,*
Errantesque sinus hedera collegit, et alte
Cinxit purpureis flauentia tempora vittis

1 Cod. Vt vero tereti —

2 Nebris quid sit, docet MATVRANTIVS, BRITANNICVS et prolixè BARTHIVS. Noster glossator ab eorum sententia paullum recedit: *Nebrida*, (Nebris) inquit, est pellis de vario colore, auro ornata, qua mulieres utebantur, et erat apta collo dominarum.

3 Cod. *squalentia tempora*, quam lectionem editi nostri non exhibent. Cum Homérico illo *ξανθὸς Ἀχιλλεύς* flauentia tempora ACHILLIS

comparat BARTHIVS et eius elegantiam ostendit.
CRVCEVS in obseruationibus var. lect. pal-
lencia tempora.

LIB. II.

348. ——— terrasque freto delatus Achaeas
Cod. *Achiuas*.

354. *Vndique inexciti sibi quisque, et sponte coinus
Vltiores. Quis enim genialia foedera rumpi
Capta dolis, faciliq[ue] trahi connubia raptu,
Ceu pecus, armentumue aut viles messis acervos
Perferat? haec et non fortes iactura moueret.*

1 Cod. noster assensum praebet BARTHIO, qui cum
GVLIELMO CANTERO et IAC. SHEKIO legendum
monuit: *Vndique inexciti*. In alio bono codice
esse dicit *in exsili*. BERNARTIVS autem *in exitio*.

2 Est in nostro: *Fracta dolis*. De quo nihil BAR-
THIVS, et reliqui.

3 In CRVCEI edit. legitur: *Quis enim illicitis genia-
lia rumpi Pacta dolis*, cet.

4 Reliqui omnes: *haec etiam fortes iactura moue-
ret. Vnus BARTHIVS, haec et non fortes*. Cod.
noster; *haec etiam viles iactura moueret*. Sine
dubio recte.

360. *Quaesit EVROPEN, aspernatusque tonantem est
Vt generum, raptam et Scytico de litore prolem.*

1 Noster codex non dissentit a manuscriptis Lin-
denbrogianis et aliis, quae inspexit BARTHIVS. Ex
ingenio autem depromsit BARTHIVS coniectu-
ram, scripsisse sine dubio PAPINIVM *Vi ge-
nerum*.

2 Fortasse

2 Fortasse non tota est haec coniectura ingenii eius, legitur enim iam in Plantiniana BERNARTII editione *Vignereum*. CRUCEVS illam lectionem tamquam errorem typothetae correxit, scribitque in obseruationibus suis lect. variarum, consentire omnium MSS. lectionem cum recepta. Sed absque corruptae vocis auxilio, perfacilis hic erat coniectura. Nam vnus lineolae momento i litera transit in literam t. Cuius tamen erroris in antiquioribus membranis periculum nullum est, in quibus τὸ i sine puncto scribitur.

367. *Quid, si nunc aliquis patriis rapturus ab oris
DEIDAMEIAN eat, viduaque a sede reuellat ?*

1 Cod. noster, cum aliis, patriaque a sede.

2 Mendose etiam reuellet.

373. ——— — elementaque primae

Indolis, et valida mox accedente iuuenta

Cod. et prima mox. a. i. quod in nostris editis non est.

378. *Sit pretium, longas penitus quaesisse per undas
Scyron, et his armis primum intendisse lacertos*

Quem pigeat sua facta loqui ? tamen ille modeste —

1 *Quaesisse* cum omnibus editis habet noster. alii codices *transisse*, teste CRUCEO.

2 Annotat BARTHIVS, maluisse GRONOVIVM: *hos armis primum intendisse lacertos*, dicit praeterea, quosdam legere *primum vestisse lacertos*; noster cod.

cod. *his primis armis tendisse lacertos*, quod non est in editis.

3 Cod. *tunc ille modeste*.

381. *Dicor et in teneris et adhuc crescentibus annis,
Thessalus ut rigido senior me monte recepit,
Non vllas ex more dapes habuisse, nec almis
Vberibus satiasse famem, sed spissa leonum
Viscera semianimesque libens traxisse medullas.*

1 Cod. *crescentibus annis*, alii *reptantibus*.

2 Adfirmat BARTHIVS, ALDVM et alios edidisse lectionem, *non vllas ex more dapes*, quia magis visum fit concinnum altera lectione manuscriptorum, *non vllas ex more cibos*, cet. Sed in manuscriptis etiam legi verba editionis ALDI, in nostro videre est. Alii: Nonnullas *exin* dapes. CRVCEVS.

3 Codex noster cum recepta lectione exhibet: *libens* traxisse medullas. Alii legunt *lupae t. m.* Margini adscripsit editor BARTHII, CHRISTIANVS DAVMIUS, (nam post fata viri lucem adspexit STATIVS eius) BARTHIVM legere cum aliis *lupae* pro *libens*; BARTHII ipsius verba sunt: In aliis libris est *libens*; illud *lupae* adsumserunt manuscripti.

389. — — *visisque docebat*
Arridere feris

1 Haec eadem est lectio codicis nostri. Editio antiqua Veneta: *visisque decebat*. Quod spurium esse BERNARTIVS dicit, sed et *docere* non germanum esse addit.

2 Alii

2 Alii *irridere* feras, alii *irritare*. CRVCEVS.

392. *Iam tunc hasta manu, iam tunc ceruice pharetræ.*

CRVCEVS recipit *pharetra*. Alii etiam scribunt
Arma manu. Cod. noster nihil mutat.

394. — *tenero nec flexa cubili*

Membra

Sic cod. alii *fluxa*, quod etiam BARTHIVS defendit,
glossator noster: quia non dormiui in *cussinis*,
sed in lapidibus.

397. — *— volucres cum iam praeuertere cervos*

Et Lapithas cogebar equo. —

1 Elegantius cod. noster: *cogebar*, quae lectio non
est in editis nostris.

2 Contra codicum auctoritatem BARTHIVS legi vult
Lapithas. — equos, quod prolixè defendit.

401. — *exhaustumque vago per gramina passu*

Laudabat.

Cod. *exhaustoque*.

403. *Saepe etiam primo fluvii torpore iubebat*

Ire super, glaciemque leui non frangere planta

1 Vt antea pro *cogebar*, *cogebar*; sic etiam hic pro
iubebat, *iubebar*, cod.

2 Cod. *fringere*.

408. — *aut timidas passus me cuspide damas*

Sternere

Cod. *aut timidas passus me sternere damas*

Cuspide — pro damas scr. *dammas*.

411. *Aut subducta ingis ferae spelunca leonae*

D

I Sic

1 Sic etiam cod. BARTHIVS in marg. *seducta*
 CRVCEIVS in var. lect. *deducta*.

2 Legunt alii *foetae* spelunca leenae.

412. *Ipsē sedens vasto facta expectabat ab antro,*
Si sparsus magno remeassem sanguine, nec me
Ante, nisi inspectis admisit ad oscula telis.

1 Solus cod. in antro.

2 Cod. *remearem* cum aliis.

3 BARTHIVS: Alii edunt *infectis*, nihil mutamus, nec
 faciunt libri. — neque etiam noster codex.

Atque hae praecipuae sunt membranae nostrae
 lectiones. Ab antiqua editione Veneta frustra aliquid
 memoria dignum expectavi; largam ex ea lectoribus
 offerre messem vitiorum chalcographi poteram, sed me-
 rito dubitavi paleas istas tollere, molestus omnibus fu-
 turus, tali liberalitate.

Animus erat, hisce *Φιλολογούμεναις* addere plura, sed ea
 differenda mihi, et reseruanda esse tempori suo, mo-
 nent prolusionis limites, quas transisse, nunc pene sero
 sentio. Primam scribendi occasionem praebuere prae-
 lectiones intercalares dierum canicularium, quas Captivis
 PLAVTI dicaram, quoniam praeter fabulae elegantiam,
 arridebat scopus comici ad quem direxit opus, mores po-
 puli Romani ridendo formare, quo fierent boni meliores.
 Argumentum praeterea sumsit a re bellica, quod gratum
 fore auditoribus vel eo iudicabam, quia omnium in ore
 iam sunt bella Germaniae. Destinaram quippe absolu-
 ta fabulae praelectione, enarrare e graecis latinisque hi-
 storiciis historiam belli inter Aetolos Elensesque gesti,
 in